

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.12.1985, sp. zn. 9 Co 205/85, ECLI:CZ:NS:1985:9.CO.205.1985.1

Číslo: 21/1988

Právní věta: Po vzniku nároku na poměrný starobní důchod se pro zvýšení tohoto důchodu za dobu zaměstnání do dovršení 25 roků zaměstnání (§ 22 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb.) i za dobu zaměstnání po dovršení 25 roků zaměstnání hodnotí jen doba výkonu zaměstnání, nikoli náhradní doby (§ 21 odst. 2 a § 22 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb.).

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.12.1985

Spisová značka: 9 Co 205/85

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod

Předpisy: 121/1975 Sb. § 22 odst. 1

§ 21 odst. 2

§ 22 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 2. 11. 1984 byl navrhovatelce přiznán od 19. 11. 1984 poměrný starobní důchod ve výši 829,- Kčs měsíčně. Důchod byl vypočten z průměrného měsíčního výdělku 1 580,-Kčs stanoveného za roky 1979 až 1983 a odpovídá započtené době 22 roků zaměstnání před vznikem nároku na důchod a dvěma roky zaměstnání po vzniku nároku na důchod. Rozhodnutím z 12. 12. 1984 pak Úřad důchodového zabezpečení dodatečně zhodnotil navrhovatelce dobu zaměstnání do 1. 10. do 1. 12. 1968 s tím, že započtení této doby je bez vlivu na výši poměrného starobního důchodu, neboť navrhovatelka nezískala další rok zaměstnání, a proto rozhodnutí z 18. 10. 1984 zůstává beze změny v platnosti.

V opravném prostředku proti uvedenému rozhodnutí navrhovatelka namítala, že jí nebyly správně započteny všechny doby zaměstnání, když jí byl důchod vypočten jen za 24 roků zaměstnání. K 30. 11. 1984, kdy ukončila zaměstnání, má mít správně zhodnoceno 25 roků a 10 dní zaměstnání. Získala tak nárok na plný starobní důchod ve výši 50 % průměrného měsíčního výdělku.

Krajský soud v Ostravě opravnému prostředku navrhovatelky nevyhověl. Rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 2. 11. 1984 potvrdil, když z výsledku navrhovatelky jako účastnice řízení a z obsahu dávkového spisu zjistil, že navrhovatelce byly zhodnoceny všechny doby

zaměstnání do 19. 11. 1984, kdy požádala o důchod, včetně náhradních dob do vzniku nároku na důchod. Navrhovatelce nevznikl nárok na plný starobní důchod ve věku 55 let jako ženě, která vychovala dvě děti, protože nesplnila podmínku potřebné doby zaměstnání nejméně 25 roků. Tuto dobu zaměstnání nezískala ani při dovršení 60 let svého věku, kdy vykazovala 21 roků a 208 dní zaměstnání. Tím však splnila podmínky nároku na poměrný starobní důchod, a proto jí již nemohl vzniknout nárok na plný starobní důchod, i když byla po vzniku nároku na poměrný starobní důchod dále zaměstnána. Po vzniku nároku na poměrný starobní důchod navrhovatelka skutečně odpracovala jen 2 roky a 309 dnů, neboť v tomto období vykazovala 212 dnů náhradní doby pobírání nemocenského, která se do dob zaměstnání vykonávaného pro zvyšování poměrného starobního důchodu podle ustanovení § 22 odst. 3 a § 21 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. nezapočítává. Dospěl proto soud prvního stupně k závěru, že navrhovatelce byl poměrný starobní důchod stanoven ve správné výši, tj. 44 % průměrného měsíčního výdělku do vzniku nároku na důchod a 4 tohoto výdělku za dobu zaměstnání po vzniku nároku na poměrný starobní důchod. Další rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení z 12. 12. 1984 soud prvního stupně zrušil jako nepřezkoumatelné a vzbuzující nedůvěru, neboť i když v něm byla správně dodatečně zhodnocena navrhovatelce doba zaměstnání do 1. 10. do 1. 12. 1968, která neměla vliv na výši důchodu, nesprávně v něm bylo uvedeno, že se ponechává v platnosti rozhodnutí z 18. 10. 1984, které neexistuje.

Navrhovatelka v odvolání vytýkala soudu prvního stupně nesprávný postup při posuzování výše jejího nároku na poměrný starobní důchod, pokud jí pro zvýšení nároku do dob zaměstnání po vzniku nároku na důchod nezahrnul i náhradní doby uvedené v ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. Podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tohoto zákona se do dob zaměstnání započítává i doba, po kterou měl pracující nárok na nemocenské, pokud se nestanoví jinak v ustanovení § 14 odst. 3, § 21 odst. 2 a § 33 zákona č. 121/1975 Sb. Ustanovení § 22 tohoto zákon, které se týká zvýšení nároku na poměrný starobní důchod, tu není uvedeno, ačkoliv jde o taxativní výpočet výjimek. Za tohoto stavu je nutno do dob zaměstnání po vzniku nároku na důchod zahrnout i náhradní dobu 212 dnů. Ve skutečnosti navrhovatelka odešlo do důchodu ke dni 30. 11. 1984 a nikoli, jak bylo v žádosti od důchod uvedeno, ke dni 19. 11. 1984; tím získala dalších 11 dní zaměstnání, a protože rok 1984 byl rokem přestupným tedy také další den zaměstnání. Celkem tedy získala 9136 dní zaměstnání, tj. 25 roků a 11 dní, a proto jí měl být přiznán poměrný starobní důchod ve výši 50 % průměrného měsíčního výdělku.

Nejvyšší soud ČSR potvrdil usnesení soudu prvního stupně.

Z odůvodnění:

Navrhovatelka ani v odvolání nepopírala, že do vzniku nároku na poměrný starobní důchod v 60. roce věku Úřad důchodového zabezpečení správně vykazal dobu jejího zaměstnání 7873 dny, tj. 21 roků a 208 dnů. Při výpočtu jejího poměrného starobního důchodu do vzniku nároku na tento důchod se vycházelo z 22 roků zaměstnání, a proto navrhovatelka tímto jeho posouzení nebyla poškozena. V odvolání navrhovatelka rovněž potvrdila, že po vzniku na poměrný starobní důchod, tj. v době od 17. 6. 1981 (kdy dovršila věk 60 let) do 19. 11. 1984 (kdy požádala od důchod), byla nepřetržitě zaměstnána a v této době odpracovala 1039 dnů, tj. 2 roky a 309 dnů; ve zbývajících dnech pobírala nemocenské. Po upřesnění podle zprávy ČSD - Střední dráhy ze 17. 4. 1985 odpracovala navrhovatelka 1047 dnů, protože doba 8 dnů neschopnosti v březnu 1981 neměla zkracovat dny skutečného výkonu práce v pozdějším období, což však pro posouzení věci není významné. Za tohoto stavu soud prvního stupně správně rozhodl, když rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení potvrdil s odůvodněním, že do dob zaměstnání pro zvyšování nároku na poměrný starobní důchod se náhradní doby nezapočítávají.

Podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. činí-li doba zaměstnání aspoň rok, započítávají se do ní, pokud se dále nestanoví jinak (§ 14 odst. 3, § 21 odst. 2, § 33 téhož zákona), též náhradní

doby; mezi nimi je zahrnuta (§ 11 odst. 1, písm. f/ zákona č. 121/1975 Sb.) doba, po kterou měl pracující nárok na nemocenské. Do doby dalšího zaměstnání se tedy výslovně nezapočítávají náhradní doby podle ustanovení § 21 odst. 2 citovaného zákona, tj. pro zvýšení nároku na plný starobní důchod. Posléze citované ustanovení platí však podle ustanovení § 22 odst. 3 téhož zákona obdobně i pro zvýšení nároku na poměrný starobní důchod, který se vzhledem k ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. zvyšuje za každý další rok zaměstnání, vykonávaného do dovršení 25 roků zaměstnání, o 2 % průměrného měsíčního výdělku a potom (vzhledem k § 22 odst. 2 citovaného zákona) podle ustanovení o zvyšování nároku na plný starobní důchod. Z uvedeného vyplývá, že po vzniku nároku na poměrný starobní důchod lze hodnotit pro zvýšení nároku na tento důchod jen dobu výkonu práce v zaměstnání, nikoli však náhradní doby. Ustanovení § 22 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb. se vztahuje především na ustanovení § 22 odst. 1 tohoto zákona; se zřetelem na ustanovení § 22 odst. 2 téhož zákona by zvláštní odkaz na ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb. byl nadbytečný.

Věcné správné usnesení soudu prvního stupně proto odvolací soud potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

Náhrada nákladů odvolacího řízení nebyla účastníkům přiznána, neboť navrhovatelka neměla v odvolacím řízení úspěch a odpůrci náklady řízení nevznikly (§ 244 odst. 1, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř.).